

УДК 656.078

**АДАПТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

**ADAPTIVE TECHNOLOGIES FOR MANAGEMENT OF
INNOVATION AND INVESTMENT PROCESSES OF RAILWAY
TRANSPORT ENTERPRISES**

*канд. екон. наук І. В. Соломніков, канд. екон. наук І. В. Чорнобровка,
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

*PhD (Econ.) I. V. Solomnikov, PhD (Econ.) I. V. Chernobrovka,
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*

Адаптивні стратегії для підприємств залізничного транспорту охоплюють низку методів і підходів, які дозволяють цим підприємствам залишатися гнучкими і динамічними в діловому середовищі, що швидко змінюється. Вони, завдяки своєму розміру, часто мають перевагу гнучкості, що дозволяє їм легше змінювати напрямок у порівнянні з великими корпораціями. Адаптивні стратегії можуть включати впровадження нових продуктів або послуг у відповідь на ринковий попит, коригування методів роботи або впровадження нових технологій для підвищення ефективності та залучення клієнтів. Цей підхід має вирішальне значення для підтримки релевантності та конкурентоспроможності, оскільки підприємства залізничного транспорту працюють у секторах, де переваги клієнтів та технологічні досягнення швидко змінюються.

Роль адаптивного управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств залізничного транспорту у більшості випадків розглядається в контексті забезпечення економічної безпеки та його практичного масштабування. Сучасні тенденції розвитку економічних систем свідчать про необхідність створення і подальшого впровадження нових організаційно-управлінських структур та механізмів управління підприємствами залізничного транспорту в контексті забезпечення економічної безпеки. Слід зазначити, що на даний час не існує єдиного розуміння категорії «адаптивність», вона проявляється через поступовий розвиток, навчання, організацію тощо. Еволюційні процеси підприємств залізничного транспорту в контексті забезпечення економічної безпеки мають тісний зв'язок з оточуючим середовищем та його постійними змінами, які з'являються внаслідок економічних коливань. Оточуюче середовище підприємств залізничного транспорту є своєрідним

внутрішнім елементом економічної системи. Напряма, інтенсивність і глибина змін складових, що не належать до економічної діяльності, слід розглядати як ключові аспекти операційної діяльності підприємства залізничного транспорту. Вони визначають ефективність управління процесами, впливають на функціональну стабільність та формують стратегію розвитку галузі. Зміни та перетворення настають тоді, коли виникають певні економічні фактори та умови для їх запровадження. Таким чином, адаптація підприємств залізничного транспорту в контексті забезпечення економічної безпеки – це закономірний процес еволюції економічної системи. Адаптація підприємств залізничного транспорту до постійних змін зовнішнього середовища в умовах необхідності гарантування економічної безпеки набуває нових характеристик. Стан, якого досягають підприємства, виявляється тимчасовим і нестабільним через значне зростання рівня невизначеності та мінливості зовнішніх факторів, що ускладнює прогнозування та стратегічне планування.

Адаптивність – це одна з провідних ознак підприємств залізничного транспорту або тих процесів, які в них протікають, її визначають як комплексний показник чи рису ефективності та результативності функціонування суб'єкта господарювання залізничного транспорту.

Дуже часто категорії адаптивності, гнучкості, стійкості, ефективності вважають синонімами, проте за сучасних умов виникає потреба в розмежуванні їх сутнісних характеристик. Так, під адаптивним підприємством залізничного транспорту розуміють таке, яке змушене постійно працювати у динамічному, рухливому середовищі та над показниками свого розвитку, тоді як стійке підприємство залізничного транспорту – це перед усім перманентне підприємство. Адаптивні процеси націлені на пристосування до змін оточуючого середовища з метою забезпечення прибутковості, ефективність же підприємства чітко пов'язана з отриманням прибутку.

Адаптивне управління підприємствами залізничного транспорту в контексті забезпечення економічної безпеки потребує активізації інноваційно-інвестиційної діяльності як важливої передумови їх стійкого розвитку, підвищення рівня ефективності та конкурентоспроможності. За вказаних умов діяльності підприємств залізничного транспорту, можна стверджувати, що існує певний збалансований стан, що характеризується стійкістю кожної складової, яка спрямована на стабілізацію системи. Зазначене призводить до відтворення досягнутого збалансованого стану, а умови його оптимізації формуються через забезпечення впорядкованості внутрішніх взаємозв'язків та процесів. Таким чином, оптимізація сприяє самоорганізації підприємства залізничного транспорту.